

Verneområdestyret for Geiranger-Herdalen

Arkivsaksnr: 2021/1093-0

Saksbehandlar: Ingvild Hansen Nystad

Dato: 25.03.2021

Utval	Utvalssak	Møtedato
Verneområdestyret for Geiranger - Herdalen		

Dispensasjon for dronebruk ved Knivsflå, Geiranger-Herdalen landskapsvernombjørde

Forvaltar si tilråding

Søkjar får dispensasjon frå forbodet mot droneflyging i landskapsvernombjørde Geiranger-Herdalen. Løyvet blir gitt på vilkår:

1. Filminga skal ta særleg omsyn til fugl og vilt, og avsluttast så snart det skulle oppstå tvil om forstyrring av desse.
2. Dispensasjonen gjeld kun omsøkte område, på og ved Knivsflå.
3. Løyvet gjeld delar av tre dagar i 2021.
4. Flyginga skal ta omsyn til friluftslivet, og bør utførast på vekedagar (ikkje laurdag/søndag).
5. Publiseringa av filmen skal opplyse om at filminga har gått føre seg med løyve frå Geiranger- Herdalen verneområdestyre.
6. Verneområdeforvaltar skal ha varsel om gjennomføring av flyging via e-post, tlf eller SMS.
7. Dispensasjonsvedtaket skal vere tilgjengeleg for kontroll under oppdraget .

Dispensasjonen fritar ikkje frå å følgje anna regelverk som gjeld droneflyging.
Vedtaket er heimla i Naturmangfoldlova §48, og er vurdert i forhold til verneforskrift §3,6.2 og 4.1 og Naturmangfoldlova §§8-12.

Søknaden

NRK Møre og Romsdal v Øyvind Sandnes søker (18.02.21) om å filme med drone ved Knivsflå og Dei sju systrene i løpet av våren/sommaren 2021. Formålet med filminga er «å vise landskapspleien som folket på Knivsflå og etterkomarane har stått for i lang tid, der dei frå tid til anna også bidreg til å halde fosseløpa til Dei sju systrene opne.» Grunnen til at NRK vil gjere dette med drone, er for lettare å kunne vise landskapet, og samanhengen

mellan rydding og landskap. «Slik terrenget er ved Knivsflå, er det vanskeleg å sjå for seg andre måtar å få det til på», skriv søkjær.

Søknaden gjeld opptak på to-tre forskjellige dagar. «Første opptaksdag blir ein gong på våren, der vi vil filme sjølve ryddinga i området ovanfor Knivsflågarden. Det må skje ein gong etter det blir bart, men før snøsmeltinga gjer elvane for store. Den andre opptaksdagen må vere på eit tidspunkt der fossen er om lag på sitt største, og vi trur at ein gong i juni vil passe godt i så måte.»

Flyginga vil bli utført sertifisert dronepilot frå NRK Luftfoto. Vedlagte illustrasjonar syner område for flyging.

Søkjær ber om at eit eventuelt løyve blir gitt for tidsrommet 1.mars – 1.september i år, for å ha rom til å velje filmdag ut frå veret. Søkjær ser for seg at det i løpet av kvar opptaksdag blir brukt drone kun på delar av dagen.

Illustrasjon av omsøkt
område for droneflyging ved
Knivsflå

Naturmangfoldlova og verneforskrifta

Søknaden blir vurdert etter:

- Verneforskrift for landskapsvernombordet Geiranger-Herdalen av 08.10.2004
- Forvaltningsplan for Vestnorsk Fjordlandskap, delområde Geirangerfjorden av 16.12.2008
- Naturmangfoldloven av 01.07.2009

Føremåla med opprettinga av Geiranger-Herdalen landskapsvernombordet er å:

- ta vare på eit særprega og vakkert fjord- og fjellandskap med eit rikt og variert plante -og fugleliv
- ta vare på viktige kulturlandskap der fjordgardar, setermiljø og kulturminne utgjer ein vesentleg del av landskapet sin eigenart
- ta vare på geologiske førekomstar og landskapsformer

Dispensasjonar skal vurderast etter prinsippa i naturmangfoldlova §§ 8-12, jf. § 7

Vurdering av saka

Verneforskrifta §3, pkt 6.2 om støy har forbod mot bruk av «modellfly og liknande» i verneområdet. Denne lova omfattar også dronar, jf retningslinjer frå Miljødirektoratet.

Unntak for denne typen tiltak finst ikkje, og ein søknad om dispensasjon krev då handsaming etter Naturmangfoldlova §48. Denne lova opnar kun for tiltak som «ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig». Begge vilkår må vere oppfylt. Dispensasjon må heller ikkje bli gitt om vilkåra er oppfylt. Dispensasjonsregelen i §48 kan ikkje brukast for å utvide rammene som er gitt i vernevedtaket, men skal blant anna kunne fange opp uforutsette eller spesielle tilfelle som ikkje var vurderte på vernetidspunktet.

Forvaltningsplanen frå 2008 har heller ikkje føringar for bruk av dronar, som representerte ein lite kjent teknologi då planen vart laga.

Kunnskapen om dronen sin innverknad på fugle- og dyreliv er ikkje fullstendig, men vi må ta høgde for at denne typen farkost kan gjere skade på nært hold. Den mest sårbare tida er hekke- og yngletida, mars -august, og særleg månadene april til mai i dette tilfellet.

Artsdatabanken stadfestar registreringar av sårbare fuglelokalitetar nær omsøkt område. Så lenge filminga foregår på det avgrensa området, vil ein i dette tilfellet unngå å kome innanfor buffersona til registrert sårbar art. (jf Statnett/Multiconsult «Buffersoner for sårbare arter av fugl-10202416-RIM-RAP-0001»)

Dronen må såleis koncentrere seg om å filme kun i skildra område, og med tanke på å unngå forstyrring for fuglelivet. Kjem ein i nærbane med sensitive fuglar og dyr, må kamera raskt styrast vekk, og trekkast tilbake.

Dispensasjonen må givast med vilkår om avgrensa aktivitet, tidsrom og lokalitet, og sikre at droneføraren er innført i vilkåra. Slik sikrar vi at omsøkt aktivitet ikkje virker nemneverdig inn på verneinteressene i området.

Droneaktivitet i verneområde har hatt ein særleg fokus dei siste åra. Verneområdestyret for Geiranger-Herdalen har behandla kvar dispensasjon svært grundig, og har uttalt seg prinsipielt restriktivt i forhold til den aukande droneaktiviteten i landskapsvernombordet.

I tråd med tidlegare dronesøknader både i Geiranger-Herdalen og andre verneområde, kan natur- og naturarvformidling vere formål som utløyser dispensasjon. Søkjaren framhevar denne gongen formidling av landskapspleie og samanhengen mellom rydding og landskap. Kulturlandskap og fjordgardar er spesifikt nemnde verdiar i verneformåla. NRK si formidling kan her fungere positivt for forståinga av vernet. Slike formål er vektlagde i forvaltningsplanen sine føringar når det gjeld motorferdsel, og det er rimeleg å tenke at det same kan gjelde droneforbodet.: «I utgangspunktet vil berre tiltak som kan knytast til innhaldet i føremålet med vernet kunne få dispensasjon frå forbodet mot motorferdsel» (Forvaltningsplanen 4.12 Media)

Aukande søknadsmengde for dronebruk aktualiserer også debatten rundt dispensasjon. «Med verdsarvstatusen aukar mediemerksemda ytterlegare, og det vil vere behov for å klargjere retningslinjer for handtering av media der slike interesser kan kome i konflikt med verneformålet for området» (Same kapittel). Komande retningslinjer for slike saker vil overgå eventuell presedens frå denne einskilde dispensasjonen.

Det er positivt at søker er medviten om varsemd innanfor vernegrensene. Ein dispensasjon frå droneforbodet bør klargjera i publikasjonen av filmen, dette for å bidra til informasjon om at forbodet finst.

Vurdering i forhold til Naturmangfoldlova §§8-12

Søknaden skal vurderast etter NML §§8-12. Når det gjeld kunnskapsgrunnlaget (§8) manglar vi eksakt kunnskap om dronen sin påverknad på fugle- og dyreliv. Ut frå føre-var-prinsippet (§9) er det viktig å unngå nærføring til rovfugl eller vilt som måtte finnast i området. Samla belastning (§10) blir akseptabel med filming spreidd på delar av tre dagar i løpet av fleire månader. Løyvet må ikkje reknast som eit vedtak som lett kan gjentakast.

Dronefilming kan fort bli ei større påkjenning med fleire førarar og utvida bruk av teknikken, så vi må her ta høgde for tanken om presedens. Om droneaktivitet aukar mykje, må ein vurdere samla ulemper på nytt. Det har dei siste åra vore fleire tilfelle av ulovleg flyging i verneområde, og det synest svært viktig å informere om regelverket. Ei publisering frå NRK der droneløyvet blir informert, kan ha god opplysningseffekt.

Kostnader ved eventuell miljøforringing (§11) er ikkje aktuelt i dette tilfellet. §12 gir føringar om «miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder». Samanlikna med eventuell helikopter-filming, kan dronebruk reknast som eit miljøforsvarleg alternativ i enkelte tilfelle. På den andre sida kan du kome i nærbane med fugle/dyre /friluftsliv på ein ueitlig måte. Med vilkåra i dispensasjonen meiner vi å kunne unngå negativ påverknad på verneverdiane.

Konklusjon

Ut frå ei samla vurdering kan søkjar få dispensasjon frå verneføresegna i dette tilfellet. Løyvet blir gitt på vilkår. Så lite kunnskap som finst om dronane sin påverknad på verneverdiane, fokuserer vi på føre-var-prinsippet. Denne enkeltsaka blir ikkje rekna som presedensgivande for generell droneaktivitet i området.

Dette løyvet gjeld i forhold til verneforskriftene, og fritek ikkje søker frå å innfri anna regelverk som gjeld droneflyging.

Dispensasjonen får klare vilkår som avgrensar tiltaket og opplyser publikum.